

ביטוח אמהות

ביטוח אמהות נמנה עם חמשת ענפי הביטוח הראשונים של חוק הביטוח הלאומי שנכנס לתוקף ב-1 באפריל 1954, ובמסגרתו משולמות גמלאות שונות ליולדת ומענק אשפוז לבית החולים.

מענק אשפוז

מענק אשפוז נועד לממן את הוצאות הלידה והאשפוז של היולדת ושל היילוד והוא משולם במישרין לבית החולים. סכום המענק מתעדכן בחודש ינואר מדי שנה, על-פי הכללים בחוק: (א) סך התשלום בעבור לידות רגילות ולידות הפגים יהיה שווה לסכום שהיה משולם בעבור לידות אלה אילו לא היה הבדל בגובה המענק בין לידה רגילה ללידת פג; (ב) בכל עת שמשרד הבריאות משנה את מחירו של יום אשפוז כללי – באותו שיעור; (ג) בהתאם להחלטת הממשלה במסגרת חוק ההסדרים. בלידת פג משולם מענק בשיעור מוגדל (מ-1993). בלידה בחו"ל המענק משולם במישרין ליולדת לאחר שהגישה תביעה.

ב-1995, כשהוחל חוק ביטוח בריאות ממלכתי, אשפוזם של יולדות ושל יילודים, לרבות פגים, היה כלול בסל שירותי הבריאות שנקבע בחוק, והוא מומן בידי הביטוח הלאומי מסכומי הגבייה לענף אמהות אך לא שולם באמצעות המוסד. מינואר 1997 המוסד שוב משלם את המענק במישרין לבית החולים. מ-2016 המענקים ממומנים מתקציב האוצר, אך התשלום בפועל לבתי החולים נעשה על-ידי הביטוח הלאומי.

מענק לידה

מענק לידה נועד לרכישת ציוד ראשוני ליילוד, והוא משולם במישרין ליולדת, לרבות עובדות זרות השוהות בארץ עם היתר. גובה המענק לילד הראשון הוא 20% מהסכום הבסיסי¹, לילד השני – 9% מהסכום הבסיסי, ומהילד השלישי – 6% מהסכום הבסיסי לכל ילד². בלידת תאומים משולם מלוא הסכום הבסיסי, ולכל ילד נוסף – עוד 50% ממנו.

1 ב-2019 – 1,778 ש"ח.

2 עד יוני 2003 שולם מענק זהה בכל לידה – 20% מהשכר הממוצע. מיולי 2003 נקבע כי המענק בעבור הילד השני ואילך יהיה 6% משכר הממוצע, ומינואר 2004 הוגדל המענק בעבור הילד השני בלבד - ל-9% משכר הממוצע. מינואר 2006 הוחלף השכר הממוצע בסכום הבסיסי.

מיוני 2017 גם מי שיוולדת בבית זכאית למענק לידה (התשלום מותנה במסירת תצהיר של מיילדת או רופא על נוכחותם בלידה ועל כך שהלידה התקיימה בהתאם להוראות חוזרי משרד הבריאות בעניין לידות בית ושנמסר לידלת מידע על ביצוע בדיקות סקר יילודים וזיהוי מוקדם של מחלות). הביטוח הלאומי מקבל דיווח ישיר ממשרד הבריאות על לידת בית לאחר שמשרד הבריאות עשה את כל הבדיקות הנדרשות ואין צורך בהגשת תביעה.

דמי לידה

דמי לידה נועדו לפצות יולדת עובדת על אובדן שכרה במהלך חופשת הלידה שהיא חייבת לקחת על פי חוק עבודת נשים. לדמי לידה זכאית יולדת עובדת – שכירה, עצמאית או הנמצאת בהכשרה מקצועית, כולל עובדות זרות השוהות בארץ כחוק – אשר בתקופה שקדמה ללידה שולמו בעבורה דמי ביטוח בעד פרקי זמן הקבועים בחוק (תקופת אכשרה). מינואר 2017 דמי הלידה משולמים בעבור 8 או 15 שבועות בהתאם לתקופת האכשרה (תשלום בפועל לשבוע נוסף החל ביוני 2017 עם סיום ההיערכות ליישום החוק והוא חל על לידות מינואר 2017). עד מאי 2007 דמי לידה שולמו לתקופות של 6 או 12 שבועות, ועד סוף 2016 – ל-7 או 14 שבועות.

את דמי הלידה אפשר להתחיל לקבל לפני מועד הלידה המשוער, אך לכל היותר בעבור מחצית תקופת הזכאות. בתנאים מסוימים אפשר להאריך את חופשת הלידה בארבעה שבועות לכל היותר. מדמי הלידה מנוכים במקור מס הכנסה, דמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות.

תקופת לידה והורות: באוגוסט 2016 השתנה המונח **חופשת לידה לתקופת לידה והורות**, כדי לתרום לתודעה של שוויון בין ההורים.

- **דמי לידה לשכירה:** מחושבים לפי השכר הממוצע ב-3 או 6 החודשים שלפני היום הקובע (יום הפסקת העבודה) – הגבוה בהם. דמי הלידה ליום מחושבים על ידי חלוקת מלוא ההכנסה בשלושת החודשים ב-90, או חלוקת מלוא ההכנסה בששת החודשים ב-180 (עד פברואר 2017 – הכנסתה היומית הממוצעת שבשלושת החודשים לפני היום הקובע).
- **דמי לידה לעצמאית:** מחושבים לפי ההכנסה היומית הממוצעת בשלושת החודשים שלפני היום הקובע או שלושת החודשים המקבילים בשנה הקודמת – הגבוה בהם (עד אפריל 2016 – ההכנסה היומית הממוצעת בשלושת החודשים שלפני היום הקובע). הכללים הללו והשינויים בהם חלים גם על חישוב דמי לידה לגבר.
- דמי לידה לגבר: בן הזוג של אישה שילדה זכאי במקומה לחופשה של 7 ימים עד 9 שבועות (אם היא זכאית ל-15 שבועות), או ל-7-14 ימים (אם היא זכאית ל-8 שבועות). בני הזוג רשאים לשהות בחופשה במקביל למשך שבוע, ובתנאי שסך ימי החופשה של שניהם לא יעלה על התקופה המרבית שהאישה זכאית לה לבדה. את השבוע המקביל יכול הגבר לקחת בכל זמן שהאישה בחופשה, וממנה מופחת השבוע האחרון.

הזכאות לחופשת לידה לגבר הוחלה ב-1998 למי שבת זוגו חזרה לעבודה. עד מרץ 2017 פרק הזמן המינימלי לזכאות היה חופשה של 21 ימים, ומאפריל 2017 – 7 ימים. מאפריל 2017 גם מי שבת זוגו זכאית למחצית התקופה יכול לחלוק עימה את החופשה. מאוגוסט 2018 בני זוג בלידה

ביטוח אמהות

רבת עוברים יכולים לשהות בחופשה במקביל בשבועיים משלושת השבועות הניתנים לכל ילד נוסף שנולד באותה לידה, וימי החופשה של בן הזוג מופחתים ממכסת הזכאות של האישה. הזכאות נוספת לזכאות לשהייה במקביל של שבעה ימים בלידת ילד אחד.

תשלומים נוספים

- גמלה לשמירת הריון: גמלה לשמירת הריון משולמת לאישה עובדת, שבגלל סיבות רפואיות הקשורות להיריון היא נאלצת להפסיק את עבודתה ל-30 יום לפחות והיא אינה מקבלת בעבורם תשלום ממעסיקה או מכל גורם אחר. תקופת האכשרה זהה לתקופת האכשרה לדמי הלידה והסכום המרבי לתשלום הוא מלוא הסכום הבסיסי.³
- קצבת לידה: קצבת לידה משולמת למי שילדה בלידה אחת שלושה ילדים או יותר, שנשארו בחיים פרק זמן הקבוע בחוק, והיא משולמת מדי חודש במשך 20 חודשים. גובה הקצבה מחושב לפי הסכום הבסיסי, והיא גבוהה יותר ככל שמספר הילדים גדול יותר. הקצבה הולכת ופוחתת במהלך תקופת הזכאות.
- הוצאות הסעה לבית חולים: כל יולדת זכאית להסעה לבית החולים הקרוב למקום מגוריה.
- קצבה לאשה עם מוגבלות: אם עצמאית (חד-הורית) שנקבעה לה דרגת אי-כושר השתכרות בשיעור של 100% והיא אינה מסוגלת לטפל בילד – זכאית לקצבה מיוחדת לשלושה חודשים ששיעורה 30% מהשכר הממוצע. בן הזוג של אישה זכאית לתגמול בגובה דמי לידה לגבר (ראו לעיל) למשך 15 שבועות (עד נובמבר 2018 – 14 שבועות).
- קצבה ותגמול בעת פטירת יולדת: במקרה של יולדת שנפטרה בעת הלידה או בתוך שנה מיום הלידה, משולמת לבן הזוג קצבה מיוחדת מדי חודש למשך 24 חודשים בעד כל יילוד שנולד באותה הלידה. שיעור הקצבה 30% מהשכר הממוצע, ואם משולמת לילד קצבת שאירים או תלויים, התשלום ל-12 חודשים בלבד. אם בן הזוג הפסיק לעבוד כדי לטפל בתינוק משולם לו תגמול מיוחד למשך 14 שבועות בגובה דמי הלידה.⁴
- תשלום בעבור בדיקת מי שפיר: משולם למבוטחת או אשת מבוטח שמלאו לה 35 וטרם מלאו לה 37 ושהיא אינה זכאית לבדיקה לפי תקנות בריאות העם. הביטוח הלאומי מעביר תשלומים למשרד הבריאות בעבור בדיקות שנעשו בבתי חולים לפי תעריף שנקבע בהיתר להעלאת מחירי האשפוז לטיפולים אמבולטוריים.

3 עד אוקטובר 1995 היה הסכום המרבי לתשלום 25% מן השכר הממוצע לתשלום גמלאות ("שכר על-פי חוק") ומנובמבר 1995 הועלה הסכום המרבי ונקבע כשכרה הממוצע של האישה בשלושת החודשים שקדמו להפסקת עבודתה ולא יותר מ-70% מהשכר הממוצע. באפריל 2000 תוקן החוק והסכום המרבי לתשלום היה מלוא השכר הממוצע, ומינואר 2006 – מלוא הסכום הבסיסי.

4 תשלומים אלה משולמים בכעשרה מקרים מדי שנה.

שינויי חקיקה ב-2019

אישור שמירת הריון לפחות מ-30 ימים: מבוטחת שקיבלה אישור לגמלה לשמירת הריון ל-30 ימים או יותר אך התקופה התקצרה בשל לידה מוקדמת או הפסקת הריון, תקבל גמלה בניכוי ימי מחלה שהיא זכאית להם ממקום עבודתה.

מגמות עיקריות

מענק לידה

ב-2019 שולמו מענקי לידה לכ-181.4 אלף יולדות – ירידה של 1.4% לעומת 2018 (לוח 1). מספר הנשים בגיל הפרייון (15-44) עלה בין שתי השנים ב-1.5%, ומספר מענקי הלידה ששולמו לכל 1,000 נשים בגיל הפרייון ירד מ-98 ל-95. 97.8% ממענקי הלידה שולמו בעבור לידת יחיד – בדומה לשנים עברו. ב-3,786 מן הלידות נולדו תאומים (73 פחות מבשנה שעברה) וב-69 נולדו שלישיות ויותר (לעומת 100 ב-2018).

לוח 1: מענקי לידה, 2015-2019

שנה	מספר מענקי הלידה ששולמו	שינוי לעומת שנה קודמת (%)	מספר המענקים ללידת יחיד	מספר המענקים ללידה רבת עוברים	נשים בגיל הפוריות* (אלפים)	מספר מענקים ל-1,000 נשים
2015	176,979	2.2	172,864	4,115	1,809.8	98
2016	178,920	1.1	174,855	4,065	1,834.3	98
2017	181,499	1.4	177,374	4,125	1,857.7	98
2018	183,877	1.3	179,918	3,959	1,884.5	98
2019	181,390	-1.4	177,535	3,855	1,912.5	95

* בנות 15-44 במהלך השנה.

התפלגות מענקי הלידה לפי סניף הביטוח הלאומי דומה להתפלגות ב-2018. בסניפים ירושלים, באר שבע ורמלה שולמו יותר משליש מן המענקים – 33,830, 19,519 ו-14,626 בהתאמה, ובהם שולמו גם קרוב לשליש מהמענקים בלידות רבות עוברים: 623, 420 ו-282 בהתאמה. השיעורים הגבוהים ביותר של לידות רבות עוברים היו בסניפים קריות, נצרת ורמת גן (2.6% מהמענקים), והנמוכים ביותר בבני ברק, ירושלים ורמלה (1.2%-1.9% מהמענקים).

שיעור מענקי הלידה ששולמו בעבור ילד שלישי ויותר במשפחה (בלידת יחיד) נמצא במגמת עלייה (מ-41.5% ב-2015 ל-43.3% ב-2019). כרבע מהמענקים שולמו בעבור ילד שני, וכ-30% בעבור ילד שני (לוח 2).

ביטוח אמהות

לוח 2: מענקי לידה לפי מקומו של הילד במשפחה (אחוזים), 2015-2019

שנה	סך הכל מענקי לידה	ילד ראשון	ילד שני	ילד שלישי ויותר	תאומים או יותר
2015	176,979	30.8	25.3	41.5	2.3
2016	178,920	30.2	25.6	42.0	2.3
2017	181,499	29.7	25.6	42.4	2.3
2018	183,877	29.1	25.8	42.9	2.1
2019	181,390	29.2	25.3	43.3	2.1

מענק אנפוז ותוספת לפג

מספר מענקי אנפוז ששולמו ב-2019 היה כ-180.7 אלף – ירידה של 1.6% לעומת 2018. תוספת לפג⁵ שולמה ב-2,639 מקרים – 35 פחות מבשנה שעברה. כמעט מחצית ממענקי האנפוז שולמו לשישה בתי חולים: שערי צדק, סורוקה, הדסה (עין כרם וחר הצופים), איכילוב-ליס, מעייני הישועה ושיבא (לוח 3).

לוח 3: מענקי אנפוז לפי בית חולים, 2019

בית חולים	מענקי אנפוז	לידות עם פגים	פגים
שערי צדק	21,672	202	228
סורוקה	16,559	257	302
הדסה (עין כרם וחר הצופים)	13,783	152	175
איכילוב – ליס	12,568	123	142
מעייני הישועה	11,221	73	77
שיבא	10,683	217	274
שמיר (אסף הרופא)	8,089	100	117
בילינסון	7,711	132	165
מאיר	7,296	88	98
לניאדו	6,598	46	52
אסותא-אשדוד	5,617	48	53
נהריה – הגליל המערבי	5,095	81	98
קפלן	4,916	52	61
הלל יפה	4,648	64	75
העמק	4,643	83	93
רמב"ם	4,637	90	112
וברזילי	3,946	53	60
וולפסון	3,792	69	78
כרמל	3,632	40	45
פוריה	3,570	42	50
רבקה זיו	3,279	34	39

5 כהגדרתו בביטוח לאומי – משקלו עד 1,750 גרם והוא אושפז ארבעה ימים לפחות במחלקה לטיפול נמרץ יילודים.

פגים	לידות עם פגים	מענקי אשפוז	בית חולים
35	29	3,125	בני ציון
43	35	2,868	הסהר האדום
40	36	2,715	המשפחה הקדושה
19	18	2,429	סנט ג'וזף
40	29	2,093	הצרפתי
37	33	1,544	אי.מ.מ.ס. נצרת
2	2	768	יוספטל
29	26	722	אל מקאסד
0	0	482	אל קודס
2,639	2,254	180,701	סך הכל

גמלה לשמירת הריון

ב-2019 שילם הביטוח הלאומי 13,602 גמלאות לשמירת הריון – גידול של 0.6% לעומת 2018 (לוח 4). כ-83% מן המקבלות היו בנות 25-39, ומיעוטן צעירות יותר או מבוגרות יותר (לוח 5). גילן הממוצע היה 31.8 והחציוני – 31.5. בסניף ירושלים כ-1,500 נשים קיבלו גמלה ובבאר שבע, רמלה ורחובות – 1,300-1,100 בכל סניף. בסך הכל שולמו בארבעה סניפים אלה כ-37% מהגמלאות לשמירת הריון ב-2019.

גמלה לשמירת הריון שולמה ב-2019 בממוצע ל-94 ימים (החציון – 82 ימים). הרוב המכריע של הנשים (13,478, 99.1%) קיבלו גמלה בתקופה אחת, ומיעוטן (124, 0.9%) בשתיים או שלוש תקופות. ההכנסה החודשית הממוצעת של מקבלת גמלה היתה 7,718 ש"ח והחציונית 6,865 ש"ח. 18.3% מן המקבלות (2,493 נשים) השתכרו יותר מהשכר הממוצע לחודש לשכירים⁶, ו-81.7% (11,109) השתכרו בגובה השכר הממוצע או פחות. הגמלה הממוצעת ליום היתה 213 ש"ח והחציונית 217 ש"ח.

לוח 4: נשים שקיבלו גמלה לשמירת הריון, 2015-2019

שנה	מקבלות גמלה לשמירת הריון	שינוי לעומת שנה קודמת (%)
2015	12,557	8.3
2016	13,067	4.1
2017	13,108	0.3
2018	13,515	3.1
2019	13,602	0.6

6 כפי שמתפרסם בלוח 1.10 בירחון הסטטיסטי של המוסד לביטוח לאומי.

לוח 5: נשים שקיבלו גמלה לשמירת הריון לפי גיל, 2019

גיל	מקבלות גמלה לשמירת הריון	אחוזים מכלל המקבלות
עד 19	39	0.3
20-24	1,347	9.9
25-29	3,920	28.8
30-34	4,648	34.2
35-39	2,668	19.6
40-44	835	6.1
45-49	120	0.9
+50	25	0.2
סך הכל	13,602	100.0

דמי לידה

ב-2019 קיבלו דמי לידה כ-132.4 אלף נשים לעומת כ-133.1 אלף ב-2018 – ירידה של 0.5%. כחלק מהגידול בשיעור התעסוקה של נשים, שיעורן של המקבלות גדל עם השנים וב-2019 הוא הגיע ל-73.0% מכלל היולדות (לוח 1). גילן הממוצע היה 31.2, 13.7% היו בנות פחות מ-25 ו-25.2% בנות 35 או יותר (לוח 7). 91.9% בהן היו שכירות, 3.3% היו שכירות ועצמאיות ו-5.4% היו עצמאיות. כ-95.2% היו זכאיות לתקופה מלאה (15 שבועות) וכ-4.8% לתקופה חלקית (8 שבועות).

מהתפלגות לפי גובה התשלום כאחוז מהשכר הממוצע לחודש לשכירים⁷, ניכרת מגמה של עלייה ברמת השכר: 27.4% מן הנשים קיבלו ב-2019 ליום סכום שאינו עולה על מחצית השכר הממוצע במשק לעומת 31.1% ב-2015, ו-26.1% – סכום הגבוה ממנו, לעומת 25.0% ב-2015 (לוח 6).

לוח 6: מקבלות דמי לידה לפי גובה התשלום ליום כאחוז מהשכר הממוצע לשכיר ליום* (מספרים מוחלטים ואחוזים), 2015-2019

שנה	סך הכל (מספרים מוחלטים)	עד 1/4 השכר הממוצע (%)	1/4-1/2 השכר הממוצע (%)	1/2-3/4 השכר הממוצע (%)	3/4 עד מלוא השכר הממוצע (%)	יותר מהשכר הממוצע (%)
2015	123,261	7.2	23.9	26.3	17.6	25.0
2016	125,651	6.7	23.2	26.8	17.9	25.2
2017	129,586	6.1	22.5	27.1	18.5	25.8
2018	133,1114	5.8	21.9	27.7	18.7	25.9
2019	132,396	5.7	21.6	27.7	18.8	26.1

* לרבות תשלומים ששולמו למקבלות דמי לידה באותה שנה, ללא הפרשים ששולמו בשנים מאוחרות יותר.

מאחר שגובה דמי הלידה הוא השכר שלפני הלידה (עד פי 5 הסכום הבסיסי – 44,440 ש"ח ב-2019), ההתפלגות לפי גובה התשלום מייצגת את התפלגות השכר של נשים אלה. ב-2019 היה שכרן הממוצע (בקירוב, בשל התקרה לדמי לידה) 8,818 ש"ח לחודש, שהם 84.1% מהשכר הממוצע לשכירים – עלייה קלה מ-83.8% ב-2018. הסכום הממוצע ליום ב-2019 היה 294 ש"ח לעומת 284 ש"ח ב-2018. בדומה לשכר, גם דמי הלידה משתנים על-פי מאפייני דמוגרפיה ותעסוקה: הסכום עולה ככל שגיל האישה עולה ולמעשה מכפיל את עצמו אצל בנות 35 ויותר בהשוואה לנשים עד גיל 24 (לוח 7), והתשלומים לתושבות מרכז הארץ גבוהים מהתשלומים לתושבות הפריפריה (לוח 8).

לוח 7: דמי לידה לפי גיל – ממוצעים וכאחוז מהשכר הממוצע לשכיר ליום*, 2019

גיל	מספר המקבלות דמי לידה	תשלום ממוצע ליום (ש"ח)	כאחוז מהשכר הממוצע לשכיר ליום
עד 24	18,105	184	52.7
25-29	38,158	247	70.7
30-34	42,714	322	92.2
35-39	25,600	364	104.2
+40	7,819	395	113.0
כלל המקבלות דמי לידה	132,396	294	84.1

* ב-2019 – 349 ש"ח ליום.

לוח 8: דמי לידה לפי סניף – ממוצעים וכאחוז מהשכר הממוצע לשכיר ליום*, 2018

סניף	מספר המקבלות דמי לידה	תשלום ממוצע ליום (ש"ח)	כאחוז מהשכר הממוצע לשכיר ליום
תל אביב	5,946	460	131.7
כפר סבא	5,611	410	117.2
רמת גן	4,044	401	114.7
פתח תקוה	7,969	336	96.2
ראשון לציון	3,089	328	93.8
חולון	2,563	316	90.6
רחובות	7,742	310	88.8
נתניה	5,438	305	87.2
חיפה	4,577	299	85.5
קרית	2,370	286	81.9
עפולה	3,266	281	80.4
יפו	2,600	279	79.8
חדרה	6,096	277	79.3
אשקלון	2,988	275	78.7

ביטוח אמהות

סניף	מספר המקבלות דמי לידה	תשלום ממוצע ליום (ש"ח)	כאחוז מהשכר הממוצע לשכיר ליום
רמלה	11,270	271	77.7
ירושלים	21,564	263	75.1
נהריה	3,086	258	73.8
באר שבע	10,377	257	73.5
כרמיאל	1,380	257	73.5
אשדוד	3,669	256	73.2
בני ברק	7,968	255	73.1
טבריה	4,233	242	69.4
נצרת	4,550	213	60.9
ארצי	132,396	293	83.9

* ב-2019 – 349 ש"ח ליום.

דמי לידה לגברים

מספר הגברים שקיבלו דמי לידה עלה עלייה ניכרת עם השנים. כך למשל, ב-2016 קיבלו דמי לידה 602 גברים, ב-2017 900, ב-2018 1,340 וב-2019 1,588. מרבית הגברים קיבלו דמי לידה במקום חלק מחופשת הלידה של בנות זוגן. מיעוטם היו הורים במשפחות חד-מיניות או הורים מאמצים.

הגידול הניכר ב-2017 וב-2018 חל בעיקר בזכות קיצור פרק הזמן המינימלי לחופשה הניתן לאב על חשבון מכסת חופשת הלידה של האם – מ-21 ימים ל-7 ימים, והאפשרות לשהות בחופשה במקביל לה. ב-2019 היו 1,349 גברים שקיבלו דמי לידה בעקבות בנות זוגן. 504 גברים שהו בחופשה של 7 ימים – ב-473 מקרים עם האישה וב-31 מקרים במקומה. בסך הכל 582 גברים שהו בחופשה שנמשכה פחות מ-21 ימים. 43.1% (558) קיבלו דמי לידה במקביל לבת הזוג, 500 בהם (89.6%) כל חופשת הלידה שלקחו היתה במקביל לבת הזוג.

כמחצית מן הנשים שקיבלו דמי לידה היו מהסניפים ירושלים (16.3%), רמלה ובאר שבע (כ-8% בכל אחד) ופתח תקוה, בני ברק ורחובות (כ-6% בכל אחד). מספרי הגברים הגבוהים ביותר היו בתל אביב ובירושלים (11.6% בכל אחד), בפתח תקוה (8.1%), ובכפר סבא, רמלה ורמת גן (כ-6% בכל אחד). היחס בין נשים לגברים היה 83 ל-1 אך ההבדלים בין הסניפים היו ניכרים: בתל אביב, רמת גן וכפר סבא גבר אחד ל-32, 41, ו-41 נשים בהתאמה, בבני ברק 1 ל-319 ובבאר שבע, ירושלים, נצרת ורמלה 1 ל-130, 117, 117 ו-112 נשים בהתאמה.

הגיל הממוצע של כלל הגברים שקיבלו דמי לידה היה 36.0, גבוה בכחמש שנים מהגיל הממוצע של כלל הנשים – 31.2. רק 1.3% בהם היו בני פחות מ-24 לעומת 13.7% מהנשים, ו-53.3% היו בני 35 או יותר לעומת 25.2% מהנשים (לוח 9). 81.5% מהגברים שקיבלו דמי לידה הרוויחו יותר מהשכר הממוצע, לעומת 26.1% מהנשים.

לוח 9: מקבלי דמי לידה (נשים וגברים) לפי גיל (אחוזים), 2019

גיל	נשים*	גברים**
עד 24	13.7	1.3
29-25	28.8	12.6
34-30	32.3	32.8
39-35	19.3	31.7
40 או יותר	5.9	21.6
סך הכל	100.0	100.0
גיל ממוצע (שנים)	31.2	36.0

* 132,936 מקרים.

** 1,588 מקרים.

דמי הלידה הממוצעים ליום לגבר בקרב כלל הגברים שקיבלו דמי לידה היו גבוהים ב-2019 כמעט פי 2.3 משל הנשים (בקרב כלל מקבלות דמי הלידה) – 668 ש"ח לעומת 294 ש"ח בהתאמה. החופשה הממוצעת של גבר ארכה 42 ימים לעומת 104 ימים בממוצע לאשה, לכן התשלום הממוצע לגברים היה 18,225 ש"ח בהשוואה ל-25,590 ש"ח בממוצע לנשים.

הגיל הממוצע של הגברים שחלקו חופשת לידה עם בת זוגם היה 35.1 לעומת 32.6 של בנות זוגם, והסכום הממוצע ליום שקיבלו היה 659 ש"ח לעומת 247 ש"ח בהתאמה – פי 2.7. 80% בהם קיבלו תשלום ליום הגבוה מהשכר הממוצע לעומת 20% מן הנשים שאיתן חלקו את החופשה (לוח 10). חופשת הלידה של הנשים היתה 75.2 ימים בממוצע, ושל הגברים – 34.0⁸.

לוח 10: גבוה דמי הלידה ליום כחלק מהשכר הממוצע בקרב גברים ונשים שחלקו חופשת לידה (אחוזים), 2019

דמי לידה ליום כחלק משכר הממוצע	נשים (n=1,349)	גברים (n=1,349)
עד רבע השכר הממוצע	19.1	0.1
יותר מרבע ועד מחצית השכר הממוצע	27.3	1.6
יותר מ-3/4 השכר הממוצע	20.4	5.6
יותר משלושת-רבעי השכר הממוצע ועד השכר הממוצע	13.4	11.5
יותר מהשכר הממוצע ועד פעמיים השכר הממוצע	15.1	44.0
יותר מפעמיים ועד שלוש פעמים השכר הממוצע	3.0	22.3
יותר משלוש פעמים השכר הממוצע	1.6	14.9
סך הכל	100.0	100.0

היקף התשלומים

למרות הירידה במספר הלידות ובמספר הנשים שקיבלו דמי לידה, גדלו ב-2019 התשלומים בענף אמהות ב-1.8% במחירים קבועים לעומת 2018. בעיקר בגלל העלייה בשכרן של הנשים

8 הממוצע המשותף גבוה מ-105 ימים, שכן בלידות מרובות עוברים חופשת הלידה ארוכה יותר.

ביטוח אמהות

והעדכונים בתעריפים של מענקי האשפוז. חלקם של התשלומים לדמי לידה בכלל התשלומים בענף היה 54.2%, גבוה מחלקם ב-2018 – 53.7% (לוח 11). חלקם של תשלומי הענף בכלל תשלומי הביטוח הלאומי היה 8.6%, פחות מחלקם ב-2018 – 9.0%.

לוח 11: תשלומים לגמלאות אמהות (מיליוני ש"ח, מחירי 2019), 2015-2019

שנה	סך הכל	מענק אשפוז	מענק לידה	דמי לידה	שמירת הריון	תשלומים אחרים*
2015	6,657.8	2,847.5	214.4	3,323.0	235.0	37.9
2016	6,922.0	2,922.4	215.4	3,487.8	258.4	38.1
2017	7,588.9	3,089.7	217.2	3,979.4	263.3	39.3
2018	7,931.3	3,191.9	215.5	4,261.0	278.2	44.7
2019	8,072.5	3,153.5	212.4	4,374.0	286.8	45.8

* תשלומים לפי חוק הביטוח הלאומי: הסעת יולדות ובדיקות מי שפיר; תשלומים לפי חוקים אחרים: דמי לידה למשוחררות צה"ל ומענק לידת בלידה רב-עוברית; תשלומים מנהליים לגורמי חוץ.